

IKPÉ ZIRIEZI NKE CHINEKE

Ndi Rom 1:18-25, 28-32; 2:1-16

IHEÒMÙMÙ 381

Nke Ndiokenye

AMAOKWU IBUN’ISI: “Ihe Ya anya nāahugh site n’òkikè uwa ka anāhu nke-oma, ebe anāghota ha site n’ihe nile ekèrè èkè, bú ike ebigh-ebi Ya na udi-Chineke-Ya: ka ha ghara inwe ngopu” (Ndi Rom 1:20).

I Mmadu Daraada

- 1 Esi n’Eluigwe kpughee onuma Chineke megide ajoomume niile, Ndi Rom 1:18; 2:8, 9; Ndi Hibru 10:27; NKpughe 14:10
- 2 Mmadu niile akaanaghinti n’ama nke Chineke, Ndi Rom 1:19-21; Abu Oma 10:4, 5; Olu Ndi-ozu 14:15-17
- 3 Mgbe ha naekwu na ha bu ndi maraihe, umummadu wee ghoo ndinzuzu n’ebe ukpuru nke Chineke di, Ndi Rom 1:22, 23; I Ndi Korint 1:18-21, 25-27; Jemes 3:15
- 4 Chineke juru inwe umummadu ndi naechegharighi dika ihe nketa, Ndi Rom 1:24, 25, 28; Ilu 1:24-30; Matiu 23:37, 38
- 5 Anaenwe mmasi n’ime mmehie ndi ahụ jokarisiri njo, Ndi Rom 1:29-32; Abu Oma 36:1-4; Mak 14:10, 11

II Mmadu Nke Naenweghi Ngopu

- 1 O dighi ihe ngopu di nye mmehie niile nke umummadu, Ndi Rom 1:20; 2:1; Jon 15:22
- 2 Chineke gaekpe onye o bua ikpe dika olu ya niile si di, Ndi Rom 2:2-6; Jeremaia 17:10; Matiu 16:27; 2 Ndi Korint 5:10

III Mmadu Nke Agbanweworo

- 1 Ezi nsopuru Chineke gaaluputa ugwoolu ebighiebi, Ndi Rom 2:7, 10; Matiu 25:46; Jon 10:27, 28; I Jon 2:25
- 2 Ile Mmadu anya n’iru adighi n’ebe Chineke no, Ndi Rom 2:11; 10:12; Job 34:18, 19; Matiu 5:45; Olu Ndi-ozu 10:34, 35
- 3 Agaagu ndi naedebe iwu nke Chineke na ndi eziumume, Ndi Rom 2:12-16; Matiu 7:21; Luk 6:47, 48; Jemes 1:22-25

NKQWA DI ICHEICHE

“Onye matara ime ihe oma, ma o megh ya, o buru onye ahu mmehie” (Jemes 4:17). Chineke etinyewo n’obi onye o bua otu onye nke naado ya akananti n’obi di nwayo, akonauche nke naeme ka o mara ihe ziriezi na ihe na ezighiezi. Apuru ikwu na akonauche a bu amamihe nke sitere na Chineke, na Chineke naewere kwa amamihe a di n’obi mmadu dika ihe di oké onuahia. O na egosiputa na ndi ahụ niile ji eziokwu naejeso ntuziaka nke akonauche ha, o bu ezie na ha enweghi iwu Chineke nke ha gaeji chja onweha, gaeguzo ma gabiga kwa n’ikpe nke Chineke. Ndi ahụ naadiighi ejije nime ihè nke akonauche ha ka gaekpe kwa ikpe dika olu ha si di. Akwukwonso, n’ezie, bu iwu nke Chineke, ndi niile nwere ohere igu Baijul Nso aghaghị iji okwu ahụ di okéonuahia tpo ndu ha n’iheotutu ka ha wee nweta nnabaata nke Chineke ma banye kwa n’Eluigwe dika ebe obibi ebighiebi ha.

Mkpughe Nke Chineke

Ufodu mmadu naechè na iheomuma ahụ nke sitere na Chineke nke di n’obi mmadu na okwukwe ahụ sirike nke akunyere n’obi mmadu site n’omumu na mmadu gaefe Chineke ofufe, bu ihe ikpake dikarisiri ukwu n’etiti mmadu na umu anumanu. Ufodu naanyaisi na ha enweghi egwu Chineke, na ha ekweghi kwa n’anwughianwu nke mkpurubi, maobu ebighiebi, ma werute ha nso n’ebe eziokwu a di, omume ha di icheiche naegosiputa na okwu ha niile bu okwuugha. Okwu ahụ ekwuru n’oge Agha nke abuo nke Uwa dum, “O dighi ndi naekweghi na Chineke apuru ihu mgbe ha zutere ihe kariri ha ike abughi okwu efu.” Mgbe onwu chere umummadu iru ha kperekpere otutu oge di icheiche naagbanweghi inyaisi ha n’oge garaaga. N’ihi gini? N’ihi n Chineke naekpughe onwe Ya nye obi o bua. “The apuru imata banyere Chineke nputa ihè nime ha; n’ihi na Chineke mere ka o putara ha ihè.”

Iheòmmù ahụ nke dị nime Chineke abụghị náání iheàmà nke Chineke nyere mmadụ banyere onweYa. Apurụ ihụ Chineke site n'ihe niile ekèrèkè -- site ná njikọta, àtùmààtù, oge akàrààkà, dị icheiche, idi ukwu nke ihe ụfọdụ, na idikarisi ntà nke ihe ndiọzọ di ichiche. N'ezie anaahụ ọlụaka nke Onyeòkà Ukwu ahụ n'uzọ putara ihè. Chineke kwuru na ihe niile ndja nwezuru ihe akaebe zuruezu iji duru mmadụ bjakwute Chineke, nke mere na umummadu enweghi ihengopu. Ebe nsogbu di n'ezie bu na mmadụ ewerewo “ezi-ukwu nke Chineke gbanwere ugha-ha, ha we sọpuru nekpe-kwa-ra ihe ekèrè èkè kama Onye kèrè èkè.”

Umummadu adighi achọ iji iheòmmù ahụ nke Chineke nyere banyere onweYa mee ihe n'uzọ ziriezi. Mgbe ha matara Chineke; ha enyeghi Ya otuto dika Chineke, ha enweghi kwa obiekele n'ihì onyinye na iheoma niile nke O nyere. Ka ha naagbalị jbu ndi maara ihe na ino n'ebe di anya site n'ezikwu niile ahụ nke ekpugheworo, ihe di icheiche nke umummadu naatule n'obi wee ghoo iheefu ewee mee kwa ka obi ha nke naenweghi nghota gbaa oghichiri. “Mgbe ha na-ekwu na ha bu ndi mara ihe, ha we ghọ ndi nzuzu.” Nke a, o bughị ezi onyinyo nke umummadu n'ụwa taa, bu ndi naatukwasị obi n'ihe nke ụwa?

Uzọ nke Náedubá N'odi da

Ndi mgbe ochie rapuru mkpughe nke Chineke nyere banyere onweYa wee chigharikwuru arusi di icheiche. Omume a nke igbakuta Chineke azu dubara ha n'udi mmehie di icheiche na omume rereuré, rue mgbe o dighi kwa mmehie ha naasoyi ime. Chineke elefughi mmehiwi a anya, ma emere ka ikpe ziriezi dakwasị ndi ajomume.

Ndi bi n'ogbo a nke iheòmmù baworo uba adighi efe arusi di icheiche na ihe niile awuruawu, ma eleghiana; ma otutu igwe mmadụ site n'iju ife Chineke ofufe dika o kwesiri, echighariwo ife chi di icheiche nke echiche obi ha. Otutu ndi tukwasiworo obi ha n'iheòmmù nke sayensi (Science) ewedawo Chineke nke Okike, wee were chi nke “ihe nile putara nno otu a” maobu “mmalite n'otu ntabi-anya” dika uzọ ụwa na mmadụ si malite idi. Mkpuruobi nke naadi ebighiebi nke naadighi kwa anwanwu, ka ụfọdụ naasi, na ha bu ncheputa nke mgbe ochie nke naadikwaghị ire; ma lezieanya! Mmadu o bua nke naekwenyeghi n'Okwu Chineke ma naekwenye n'udi okwu nzuzu di otu a naemechibido onweya onuzo nke Eluigwe.

Ndiọzọ ewerewo chi nke ihu ego n'anya dochie onodu nke Chineke nke ihun'anya nime obi ha. Ha arapuwọ ezi akụ niile nke Eluigwe wee naagbalị ikpokotara onweha akụ ụwa nke a naagafeagafe. “Ego nwereike izuta ihe o bua,” bu okwu nke anaanụ mgbe ụfọdụ, ma ego apughị izuta udo nke mkpuruobi maobu nke akonauche; o pughị kwa izuta ulo ebighiebi nke Chineke. Tukwasị kwa nke a ndiọzọ naefe chi niile nke iheuto, onodu di elu, ike, ntuputa nke ndi enyi, na puku chi niile ozọ di icheiche. Ogwugwu ha naabu kwa otu ihe ahụ; ndi ahụ rapuru Chineke naadaba n'otutu mmehe di icheiche. Guo ebe edeputara mmehie niile n'usoro nke akporo aha ná Ndi Rom 1:28-32. Ekwuruokwu ndia nye ndi Ogbo nke Mbụ mgbe amusiri Kraist, ma ha kwesikwara nye ndi naebi n'oge ikpezazu nke ogbo a dika o di na mgbe ahụ. Otutu mmadụ naeché naagaghị ekpe ha ikpe banyere mmehie ha, ma ubochi naabia n'ezie mgbe ikpe ziriezi nke Chineke gaadakwasị onyemehie o bua maka mmehie niile na omume nke nnupuisi nke o meworo.

“Ikpé ziri ezi” bu okwu di mkpa. “Ikpé ziri ezi” nye onye ikpe mara putara ahuhu, ma n'onye ikpe naamaghị no “ikpe ziri ezi” putara inwereonwe. Ikpé ziriezi nke Chineke nye onye mmehie putara mbibi ebighiebi. Ebere nke Chineke di onye mmehie mkpa, o bughị ikpe ziriezi.

Enweghi ngopu

O naadi mfe mmadụ ikpe ikpe megide omume onye ozọ mere; ebe o bu na onye ahụ nke naekpe ikpe no nime ya, o puru ime ihe jorogbo karja onye ahụ o kpeworo ikpe. Ka mmadụ naebi ndu eziumume karja, otu a ka umummadu naeme ngwangwa icho uzọ ikpe ya ikpe na achoputa ihe naadighi mma n'omume ya. O dikariri mfe ichoputa ntakiri unyi nke di n'uwe di ocha karja ihu ntupo di icheiche nke di n'uwe ojii. Mmadu ole gbaliri ichoputa ihe naadighi mma nime ndu ahụ nke naenweghi ntupo maobu ndu n'enweghi mmehie nke Okpara Chineke!

Gini ka ikpe ndi a niile putara? N'uzo di mfe, na umummadu nwere ihè karja otu ha jikeere iga ije nime ya. Onye ahụ nke nwere amamihe gaezuru ya iji kpee onye ozọ ikpe, nwere ihè gaezuru ya iji jee ije gafee ihe ahụ nke o naekpe ikpe, nwee kwa ihè gaezuru ya iji chigharia site n'ajomume ya niile. Ufodu naatu agazighiagazi nke onyeozọ aka ka ewee ghara ihuta agazighiagazi nke ha onweha. O dighi udi mkpuchi aghughu o bua, ihe nzuzo o bua maobu nduhie nke mmadụ naeji ezobe omume ya, nke gaanaputa ya n'ikpe nke Chineke. O dighi onye gaagbanari oge ahụ akàrààkà, ihe ndekota zuruezu banyere ndu mmadụ niile ka agaeme ka o puta ihè. Ikpé ziriezi nke Chineke ka agaekpe, onye o bua n'otu n'otu gaama kwa karja onye ozọ na ya onwe ya natara ugwoolu dika omume ya niile na dika ihè o nwere si di. Ebe ihe ndia bu ezikwu, udi nleruanya di aña ka mmadụ niile ndi bi n'eluwa naaghaghị inwe n'ijéjé na n'ikwuoku!

Àkùnaụba

N'ụbọchị ndia ajọomume dị icheiche, n'uzọ putara ihè, dị ka ihe apụrụ ime náenweghị ntarmaahụhụ anaahụanya nke náeso ha; ma otú odị ka aghara iduhie onye ọ bụla na nke a. Onyenweanyị naarịba ihe ntà ọ bụla nime ndụ na omume nke mmadụ àmà. Àkù nke ịdị mma nke Chineke, nnagide, na ogologo ntachịobi ka enyebigara ụmụmmadụ òkè, ọ bụ ezie na ha bụ ndị mmehie, bụ n'ihì otù ihe: iduba ha ná nchègharị. Ọ bụrụ na anaanata ikpé ziriezi mgbe ọ bụla mmadụ mere mmehie, mmadụ niile akaanwụworị nime mmehie niile ha, n'ihì na "madu nile emehiewo, ha adigh-eru kwa otuto Chineke" (Ndi Rom 3:23). Ezi OnyeKraist nwere ike ịdị ndụ karia mmehie náánị n'ihì Chineke enyewo ya obi ọhụụ na òkikè ọhụụ: "Ọ bu onye ekèrè ọhu: ihe ochie agasiwo; le, ha aghọwo ihe ọhu" (2 Ndi Kọrint 5:17). Àkù nke ebere Chineke zitere Jisọs Kraist nime ụwa nke a, ọ bughị iji kpee ụwa ikpé, "kama ka ewe site n'aka-Ya zọputa uwa" (Jọn 3:17). Ka Mmụọ Nsọ mee ka onye ọ bụla nyocha obi ya ma mee kwa ka o doo ya anya na ọ nabatawo àkù niile nke Chineke ma were kwa ha náeme ihe n'uzọ ziriezi!

Iwe

Jisọs sirị: "N'ihì na Ọ (Nna ahu) nēme ka anyanwu-Ya nāwakwasi ajọ madu na ezi madu, Ọ nēme kwa ka miri zokwasi ndi ezi omume na ndi ajọ omume" (Matiu 5:45). Onyeozì ahụ na akọwa na ịdịmma na nnagide na ogologo ntachịobi nke Chineke ka enyere mmadụ niile ma mmadụ ụfọdụ na eleli àkù ndia anya. Ọ dị otù ụgwọlụ nke anaapughị ịgbanarị nke akwadobere nye onye ọ bụla nke naadị ndụ a, na ahụzu, naeketa òkè, naenwe kwa afọọju n'ebere baraụba nke ịhụn'anya Chineke, ma ha achọghị ichègharị site ná mmehie wee feé Chineke òfufè. obi ahụ nke sirike, nke náachọghị kwa ichègharị naakpado "iwe nye onwe-ya n'ubochi iwe na nkpu ghe nke ikpé ziri ezi nke Chineke, Onye gēnyeghachi onye ọ bula dika ọlu ya nile si di."

Ndị niile náarụkà, nke náadighị erube kwa isi nye eziokwu ahụ, kama ha naebi ndụ nime ajọomume, n'ubochi ikpé ziriezi nke Chineke ha gaanata iwe na onuma. Mkpagbu na okualammụọ ebighiebi gaabu ntaramaahụhụ nye mkpuruobi nke mmadụ ọ bụla nke náeme iheojọ. Ọ dị mfé ịhụ na onyemmeri n'ihè banyere ikpé ziriezi nke Chineke bụ onye ahụ nke rapụworo mmehie wee tugharị obi ya na ndụ ya nye Chineke nime ịhụn'anya na ijéozì.

"Ì nàkpado iwe nye onwe-gi." Lee ụgwọlụ dị egwù nke agaenye ndi mmehie n'ubochi ahụ! Mmadu niile naalụlụ ịkpadoro onwe ha àkù, nke ịhụn'anya na àkù dị icheiche nke Chineke maqbụ nke omuma Chineke. Onye ọ bula n'otù n'otù aghaghị ịrọrọ otù nime ihe abụọ ndia. Ka Chineke nyere anyi aka ịrọrọ àkù nke ịhụn'anya nke Chineke.

Ndụ Ebighi ebi

Ndị amụworo ọzọ enweghị ụjọ n'ebe ikpé ziriezi nke Chineke nọ -- ndi amụworo site na Mmụọ Nsọ ma mee kwa ka ha bụrụ ndi ekèrè ọhụụ site n'Ọbara nke Jisọs -- ndi ná ejé kwa ịjè n'ihè nke Ozioma. N'ubochi ahụ Chineke gaenyeghachị ha, bụ "ndi site nāntachi-obi n'ezì ọlu nāchọ otuto na nsopuru ná apugh imebi," ndi ebighiebi. Otuto nsopuru, na udo ka agaenye onye ọ bula nke náalụ ezi ọlu, "nye onye Ju na mbu, na onye Grik (onye mba-ozọ) kwa n'ihì na ile madu-anya n'iru adigh n'ebe Chineke nọ."

AJỤJỤ DỊ ICHEICHE

- 1 Ụdị ndi dị aña ka akwadwooro iwe nke Chineke?
- 2 N'otutụ ụzọ dị aña ka Chineke kpugheworo OnweYa nye ụmụmmadụ?
- 3 Ọ bụ gini naeme mgbe ụmụmmadụ náadighi efé Chineke òfufè?
- 4 Gini mere ụmụmmadụ náenweghị ihe ngopu n'iru Chineke?
- 5 Ọlee otú ọ gaadiri ndi ahụ náama ibe ha ikpé n'ubochi ikpé ziriezi nke Chineke?
- 6 N'ihì gini ka eji nye mmadụ dum àkù nke ebere Chineke, ọbuná ndi mmehie?
- 7 Ọlee ụgwọlụ nke aga enye ndi ahụ kwesirintukwasịobi n'ebe Chineke nọ?
- 8 Gini ka aga enye ndi ná ekwesighintukwasịobi?
- 9 Ọlee otú Chineke gaesi chọputa ndi Ya kwesirintukwasịobi n'ubochi ikpé ziriezi nke Chineke?